

SAOU

DIE VERANDERING IN ONDERWYS
THE CHANGE IN EDUCATION

HOËRSKOOL OVERVAAL - SAAK

WESENLIKE ASPEKTE VAN UITSpraak EN
IMPLIKASIES VIR ANDER SKOLE

Adv ALBERT LAMEY

AGTERGROND

- NAAS HOËRSKOOL GIMNASIUM IS OVERVAAL DIE ENIGSTE ANDER AFRIKAANS – MEDIUM SKOOL IN DISTRIK
- ANDER ENGELS – MEDIUM SKOLE (4) SE VOEDERSONES (5KM RADIUS) HET OORVLEUEL MET OVERVAAL
- NAASTE NABURIGE SKOLE IS PHOENIX HS EN GENERAL SMUTS HS - BEIDE ENGELS ENKEL MEDIUM
- IN 2017 DRUK ONTSTAAN DEUR DIE DISTRIKSANTOR AAN DIE BL OM DIE SKOOL NA PARALEL – MEDIUM OOR TE SAKEL
- DIE BL HET TELKENS VERDUIDELIK DAT DIE SKOOL NIE GENOEG KAPASITEIT HET OM SELFS IN DIE AANVRAAG VAN AFRIKAANSE LEERDERS TE VOORSIEN NIE
- VOLLEDIGE BRIEF IS GESTUUR MET WYSE WAAROP DIE KAPASITEIT BEREKEN IS.
- AANTAL ENGELS SPREKENDE LEERDERS HET AANSOEK GEDOEEN VIR TOELATING TOT OVERVAAL IN DIE AANSOEK PERIODE
- WEENS OVERVAAL SE TAALBELEID EN OMDAT HY OORSKRYF WAS BOKANT SY KAPASITEIT DEUR LEERDERS MET AFRIKAANS AS KEUSE, IS HULLE NIE TOEGELAAT NIE.

AGTERGROND (VERVOLG)

- OP 5 DESEMBER 2017 - SKRIFTELIKE OPDRAG VAN DISTRIKSDIREKTEUR AAN HOOF OM 55 ENGELS SPREKENDE GRAAD 8 LEERDERS TE PLAAS VIR 2018.
- HOOF VERDUIDELIK DAT HY NIE TAALBELEID KAN IGNOREER NIE EN NIE PLEK HET NIE EN DAT NABURIGE SKOLE PLEK HET.
- BRIEF VOLG DEUR BL SE PROKUREURS MET VERSOEK OM OPDRAG AAN DIE HOOF TERUG TE TREK MET SPERDATUM .
- DIE GDO REAGEER NIE EN 'N DRINGENDE AANSOEK WORD GELOODS OM DIE OPDRAG TER SYDE STEL WEENS ONREGMATIGHEID VOOR DIE SKOOL BEGIN EN VOORDAT DIE LEERDERS GEPLAAS IS. [NB]
- VAN GROOT BELANG IS VINNIGE OPTREDE WEENS VERSKEIE REDES
- DIE AANSOEK SLAAG IN DIE HOOGGEREGSHOF MET 'N SPESIALE KOSTEBEVEL TEEN DIE DEPT.
- DIE GDO LOODS 'N AANSOEK OM VERLOF TE APPELLEER DIREK NA DIE GW HOF.
- DIE GW HOF BESLIS DAT DIE AANSOEK VAN DIE GDO GEEN REDELIKE VOORUITSIG OP SUKSES HET NIE EN WYS DIT VAN DIE HAND MET KOSTE.
- OM DIE IMPLIKASIES VIR ANDER SKOLE TE BESPREEK MOET OVERVAAL SE FEITE EN KONTEKS VERGELYK WORD MET 'N VORIGE UITSpraak VAN DIE GW HOF IN HS ERMELO SE SAAK EN OOK IN RIVIONIA PRIMARY SCHOOL SE SAAK.

WESENLIKE ASPEKTE VAN UITSpraak VAN DIE HOGGEREGSHOF

- IN ERMELO SE SAAK WAS DIE KONTEKS EN FEITE ANDERS
- ERMELO HET AS ENKEL MEDIUM AFRIKAANSE SKOOL KAPASITEIT GEHAD TERWYL NABURIGE ENGELSE SKOLE VOL WAS.
- MAAR SELFS IN SO GEVAL HET GW BESLIS DAT DIE HOD NIE DIE BEVOEGHEID GEHAD HET OM 'N KOMITEE AAN TE STEL INGEVOLGE ART 25 VAN DIE SKOLEWET OM OOR 'N TAALBELEID VAN 'N SKOOL TE BESLUIT NIE.
- DIE GW HET OOK SY MISNOË UITGESPREEK OMDAT DIE DEPT NIE VOLDOENDE STAPPE GENEEM HET OM TE VERSEKER DAT DAAR GENOEG PLEK IN DIE ERMELO DISTRIK IS SODAT ELKE LEERDER 'N SKOOL KAN BYWOON EN WAT OOK VEROORSAAK DAT ANDER SKOLE OORVOL IS.
- IN RIVONIA SE SAAK HET DIT WEER OOR KAPASITEIT GEGAAN EN HET DIE GW HOF BESLIS DAT WAAR DIE DEPT BESLUIT OM VAN 'N TOELATINGS BELEID AF TE WYK DAN MOET DIE DEPT PROSEDUREEL BILLIK OPTREE WAT MEEBRING DAT ENIGE VERDERE PLASINGS VAN LEERDERS NA DIE TOELATINGS PERIODE LANK VOOR DIE BEGIN VAN DIE VOLGENDE AKADEMIESE JAAR MOET PLAASVIND EN DIE BL KANS MOET KRY OM INSETTE TE LEWER.

WESENLIKE ASPEKTE VAN UITSpraak VAN DIE HOGGEREGSHOF

- OVERVAAL SE SAAK HET OOR DRIE FUNDAMENTELE KWESSIES GEHANDEL NL:
  - TAALBELEID –
  - KAPASITEIT-
  - ONREGMATIGE OPTREDE DEUR DIE DEPT
- OVERVAAL WAS ‘N TOETSSAAK NA ERMELO OOR DIE GRONDWETLIKE RUIMTE VAN AFRIKAANS ENKEL – MEDIUM SKOLE MAAR OOK OOR KAPASITEIT WAT VAN BELANG IS VIR ENIGE ANDER SKOOL
- DIE VOLGENDE KOM TER SPRAKE:-
  - DIE TOEPASSING VAN DIE TOELATINGS REGULASIES VAN GDO NA DIE TOELATINGSPERIODE VERAL REG 5(10) NL TWEE VEREISTES:
    - (1) NABYHEID VAN SKOOL AAN LEERDER SE WOONPLEK OF OUERS SE WERKPLEK
    - (2) KAPASITEIT VAN DIE SKOOL RELATIEF TOT DIE KAPASITEIT VAN ANDER SKOLE IN DIE DISTRIK
- DIE SG “*objective entry level learner capacity*” VASSTELLING EN DEFINISIE
- ART 18A VAN DIE GAUTENGSE PROVINSIALE WET OOR TAALBELEID [NB]
- DIE NASIONALE NORME EN STANDAARDE OOR TAALBELEID [NB]
- KAPASITEIT EN NORME EN STANDAARDE VAN INFRASTRUKTUUR - DIE SG 40 PER KLAS WAT DIE DEPT VERKEERDELIK AS RIGIEDE MAATSTAF GEBRUIK [NB]
- ADMINISTRATIEFREGTELIKE VEREISTES VAN BEVOEGDHEDEN VAN DIE DEPT.
- BELANGRIK IS DIE BEGRIP DAT SKOLE “*ORGANS OF STATE*” IS. DIT HOU SEKERE GRONDWETLIKE WEDERKERIGE VERPLIGTINGE TOT SAMEWERKING IN.

IMPLIKASIES VIR SKOLE

- DAAR IS GRENSE AAN DIE MAGTE EN BEVOEGHEDE VAN DIE DEPT WAT SOMS GENEIG IS OM DIT OORSKREI
  - DIT SIEN ONS REEDS TOV ERMELO, RIVONIA EN OVERVAAL SE SAKE
- DEPT SE INTERNE REGSADVIES EN EIE VERSTAAN VAN MAGTE IS NIE ALTYD REG NIE
- VOLLEDIGE EN OBJEKTIEF TOETSbare KAPASITEITS BEPALING WAT GEHALTE ONDERRIG ONDERSTEUN MOET GEDOEN WORD.
- INFRASTRUKTUUR NORME EN STANDAARDE VAN DEPT NIE DIE TOETS VIR KAPASITEIT NIE MAAR ‘N FAKTOR
- VERSTAAN DIE SKOLE - WET EN PROVINSIALE WETGEWING EN TOELATINGS REGULASIES
- VERSTAAN DIE BELANG VAN TAALBELEID EN SY GRENSE
- WEES BEDAG OP DIE PLIGTE OP DIE DEPT EN HOE BEVOEGHEDE UITGEOEFEN MOET WORD
- HOOFDE DIKWELS IN MOEILIKE POSISIE JEENS DEPT
- GEBRUIK DIE BEVOEGHEDEN VAN DIE BL WAAR DEPT ONBILLIK OPTREE TEEN SKOOL OF HOOF

DIE VERANDERING IN ONDERWYS
THE CHANGE IN EDUCATION

Dankie

